

Toelichting op monitoring NVZ-verklaring Versterken Arbeidsmarkt Zorg

Monitoring

In het belang van de benodigde gezamenlijke inspanning ten aanzien van een goedwerkende arbeidsmarkt is deelname door de leden van de NVZ aan de Verklaring VAZ niet vrijblijvend. Daarvoor zal de monitoring van de deelname/voortgang van de afspraken per arbeidsmarktregio ten minste tweemaal per jaar in de Algemene Ledenvergadering worden geagendeerd.

Afspraak 1: 10% meer stageplaatsen in schooljaar 2021/2022 en 2022/2023 t.o.v. 2019/2020

De ontwikkeling van het aantal stageplaatsen wordt o.b.v. cijfers van het Stagefonds gemonitord. VWS is voornemens om deze cijfers ter beschikking te stellen. Door Stagefondscijfers te gebruiken vallen stages waarvoor geen subsidie wordt aangevraagd buiten de telling. Omdat het aanbieden van voldoende stageplaatsen een regionale opgave is wordt de ontwikkeling van het stageaanbod per RegioPlus-arbeidsmarktregio bijgehouden. Het is aan de algemene en categorale ziekenhuizen om in de regio gezamenlijk te bepalen welke instelling welke inspanningen levert. De monitoring vindt plaats op regionaal niveau waarbij naar fte, en niet naar aantallen stages, wordt gekeken. Tevens is het aan de instellingen in de regio om te bepalen voor welke opleidingen meer stageplaatsen nodig zijn. De voortgang van de monitoring vindt plaats aan de hand van het totale stageaanbod in de regio en niet aan de hand van afzonderlijke opleidingen. Er wordt dus geen onderscheid naar verschillende opleidingen gemaakt.

De basisafspraken bevat een 10%-norm. Die heeft betrekking op de schooljaren 2021/2022 en 2022/2023 t.o.v. 2019/2020, het laatste schooljaar dat voor de uitbraak van de coronapandemie begonnen is.

De hoogte van het stagetekort verschilt niet alleen per opleiding maar ook per regio. Derhalve kan van de 10%-norm door afspraken, die bij het regionale stagetekort passen, gemotiveerd afgeweken worden. Het kan om een lager, maar ook om een hoger ambitieniveau gaan. Belangrijk is dat het aanbod in de regio goed afgestemd wordt op de vraag vanuit de onderwijsinstellingen. Een afwijkend ambitieniveau dient met onderbouwing aan de NVZ aangeleverd te worden. Waar de NVZ niet over een afwijkend en onderbouwd ambitieniveau beschikt wordt in de monitoring uitgegaan van de 10%-norm.

Het stageaanbod dat in aanmerking komt voor subsidiëring zal naar verwachting telkens in juli van het lopende schooljaar bekend zijn. Het gaat dan niet om beschikkingen, maar om de stages welke voldoen aan de criteria om in aanmerking te komen voor de subsidieregeling. In juli 2022 wordt voor elk van de 28 arbeidsmarktregio's gekeken of voor het schooljaar 2021/2022 de 10%-norm, dan wel de eigen regionale ambitie, is gehaald. In juli 2023 wordt gekeken welke regio's de norm of de eigen ambitie in 2022/2023 al dan niet hebben gehaald.

Afspraak 2: 10% meer behoud in 2022 en 2023 t.o.v. 2019

De ontwikkeling van het behoud wordt o.b.v. uitstroomcijfers van het Arbeidsmarktprogramma Zorg en Welzijn (AZW) gemonitord. AZW biedt ons inziens de meest passende databron om deze afspraak te monitoren. Het gaat daarbij om aantallen die het CBS op basis van een koppeling van diverse microbestanden per kwartaal in kaart brengt. Voor een benadering van het jaarcijfer dient telkens het laatste kwartaal gebruikt wordt omdat de kwartaalcijfers voortschrijdende jaarcijfers zijn. De gegevens zijn beschikbaar voor de branche 'ziekenhuizen en overige medisch specialistische zorg', bestaand uit algemene en categorale ziekenhuizen en praktijken van medisch specialisten en medische dagbehandelcentra. Qua werkgelegenheid valt circa 9% niet onder een algemeen of categoriaal ziekenhuis aangesloten bij de NVZ. De uitstroomcijfers hebben uitsluitend betrekking op werknemers, niet op zelfstandigen, en er wordt geen onderscheid gemaakt naar functies of beroepen. Mogelijk kan dat onderscheid in de toekomst wel gemaakt worden. Gemonitord wordt de uitstroom naar de volgende bestemmingen: een sector buiten Zorg en Welzijn (incl. kinderopvang), uitkering (ww, bijstand en arbeidsongeschiktheid), zelfstandigheid en inactiviteit. Uitstroom naar een andere branche binnen Zorg en Welzijn en naar pensioen wordt niet als ongewenst gezien en valt daarom buiten de reikwijdte van deze afspraak. Ondanks dat iedere instelling aan de slag kan met het vergroten van het behoud, wordt op geaggregeerd niveau, namelijk op het niveau van de 28 arbeidsmarktregio's, gemonitord.

De basisafspraken bevat een 10%-norm. 10% meer behoud betekent 10% minder uitstroom in de kalenderjaren 2022 en 2023 t.o.v. 2019. Landelijk gezien zijn er in 2019 ruim 12.900 werknemers uit de branche naar een sector buiten Zorg en Welzijn, naar uitkering, zelfstandigheid of inactiviteit uitgestroomd. Bij toepassingen van de 10%-norm mogen dat er in 2022 en 2023 niet meer dan 11.600 zijn.

De volledige cijfers van het laatste kwartaal van een jaar komen met een vertraging van ruim een jaar beschikbaar. Naar verwachting publiceert het CBS in februari 2024 de uitgesplitste cijfers over 2022 en in februari 2025 de uitgesplitste cijfers over 2023. Ergo wordt begin 2024 voor elk van de 28 arbeidsmarktregio's gekeken of in 2022 de 10%-norm is gehaald. Begin 2025 wordt gekeken welke regio's de norm in 2023 al dan niet hebben gehaald.

Uitstroom van het aantal werknemers in de sector ziekenhuizen en overige medisch specialistische zorg per jaar, naar uitstroombestemming

Jaar	Uitstroom naar andere Z&W-branche	Uitstroom naar pensioen	Overige uitstroom*	Totaal
2010	8.570	1.530	11.920	22.020
2011	10.200	1.800	12.470	24.470
2012	8.360	2.030	12.310	22.700
2013	9.230	2.050	12.990	24.270
2014	7.290	2.060	12.320	21.670
2015	10.820	2.490	12.590	25.900
2016	8.780	2.400	12.010	23.190
2017	9.270	2.630	12.880	24.780
2018	13.460	2.800	14.060	30.320
2019	11.250	2.590	12.910	26.750
2020	9.090	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Afspraak: 10% minder dan 2019			11.619	

* Uitstroom naar een sector buiten Zorg en Welzijn, uitkering, zelfstandig en inactief. Dit is de voor de afspraak relevante uitstroom.

Afspraak 3: Regionaal opleiden conform FZO-ramingen in 2022 en 2023

De ontwikkeling van de instroom in FZO-opleidingen wordt per opleiding o.b.v. cijfers van het CZO gemonitord en afgezet tegen de telkens meest actuele raming van het Capaciteitsorgaan. In eerste instantie wordt hierbij uitgegaan van het demografische scenario, dat over het algemeen een lager instroomadvies kent dan het expertsceario. De ontwikkeling van de instroom, de instroomadviezen, en daarmee de opleidingsopgave, wordt per FZO-regio gevolgd. Het is aan de opleidingsziekenhuizen en UMC's om in de regio gezamenlijk te bepalen welke instelling welke inspanningen levert. De voortgang van de monitoring vindt plaats op regionaal niveau.

De basisafspraken is om in 2022 en 2023 conform FZO-raming op te leiden. De ramingen worden per opleiding en FZO-regio opgesteld. In de FZO-regio's kan worden gekozen of het demografische- of het expertsceario leidend is.

Het Capaciteitsorgaan voert jaarlijks een FZO-raming uit. In de zomer van 2021 wordt een tussenraming opgesteld. De uitkomsten worden aan alle opleidingsinstellingen ter beschikking gesteld, maar er verschijnt hierover geen rapport. In de zomer van 2022 wordt de volgende reguliere raming opgesteld, die vervolgens in november 2022 in de vorm van een rapport verschijnt. In 2023 verschijnt opnieuw een tussenraming. In de regio kunnen opleidingsinstellingen na de zomer op basis van de ramingsuitkomsten afspraken voor het najaar en/of het volgende jaar maken. De instroom in FZO-opleidingen wordt dagelijks door het CZO geüpdatet. De aantallen zijn over het algemeen na een periode van circa twee maanden voldoende betrouwbaar. In maart 2023 wordt voor elk van de 9 FZO-regio's per opleiding gekeken of in 2022 de raming (demografisch scenario) uit 2021 is gehaald. In maart 2024 wordt gekeken of in 2023 de tussenraming uit 2022 is gehaald.

Gerealiseerde en benodigde instroom in FZO-opleidingen 2020, per opleiding

Opleiding (gegroepeerd)	Instroom 2020	Advies 2020*	Opleidings- opgave
Operatieassistent (excl. BMH)	305	711	+133%
Anesthesiemedewerker (excl. BMH)	257	295	+15%
Radiodiagnostisch en -therapeutisch laborant (incl. duale MBRT)	159	133	-18%
Klin. perf., gipsverbandm. en deskundige infectiepreventie	56	77	+39%
IC-verpleegkundige (incl. kinder en neonatologie)	577	792	+37%
Oncologieverpleegkundige (incl. kideroncologie)	419	339	-19%
SEH-verpleegkundige	375	257	-32%
Kinderverpleegkundige	368	424	+15%
Obstetrie-verpleegkundige	240	229	-5%
Dialyseverpleegkundige	155	286	+84%
Totaal	2.911	3.543	+22%

* demografisch scenario